

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

A7-0374/2012

15.11.2012

SPRÁVA

Stratégia digitálnej slobody v zahraničnej politike EÚ
(2012/2094(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajkyňa: Marietje Schaake

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	16
STANOVISKO VÝBORU PRE MEDZINÁRODNÝ OBCHOD	21
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	25

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Stratégia digitálnej slobody v zahraničnej politike EÚ (2012/2094(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva z 5. júla 2012 s názvom Presadzovanie, chránenie a uplatňovanie ľudských práv na internete, ktorá uznáva dôležitosť ochrany ľudských práv a voľného toku informácií na internete¹,
- so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN Franka La Rueho zo 16. mája 2011 (A/HRC/17/27) a z 10. augusta 2011 (A/66/290) o podpore a ochrane práva na slobodu presvedčenia a prejavu, v ktorej sa zdôrazňuje uplatniteľnosť medzinárodných noriem a štandardov v oblasti ľudských práv na právo na slobodu presvedčenia a prejavu na internete ako komunikačnom prostriedku,
- so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva z 28. marca 2008 (7/36), ktorou sa ustanovil mandát osobitného spravodajcu OSN pre podporu a ochranu práva na slobodu presvedčenia a prejavu,
- so zreteľom na správu OSN zo 16. júna 2011 s názvom Hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv: vykonávanie rámca OSN „chrániť, rešpektovať a naprávať“, ktorá odráža prácu osobitného splnomocnenca OSN Johna Ruggieho,
- so zreteľom na uznesenie, ktoré prijala 19. októbra 2011 Rada guvernérov Medziparlamentnej únie²,
- so zreteľom na strategický rámec EÚ pre ľudské práva a demokraciu, ktorý Rada schválila 25. júna 2012³,
- so zreteľom na svoje odporúčanie Rade z 13. júna 2012 o osobitnom zástupcovi EÚ pre ľudské práva⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. júna 2012 s názvom Ochrana kritických informačných infraštruktúr – Dosiahnuté ciele a ďalšie kroky: na ceste ku globálnej kybernetickej bezpečnosti⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. apríla 2012 s názvom Konkurencieschopný jednotný digitálny trh – elektronická verejná správa ako vedúca sila⁶,

---

¹ <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session20/Pages/ResDecStat.aspx>.

² Uznesenie jednomyseľne prijaté Radou guvernérov Medziparlamentnej únie na jej 189. schôdzi (Bern, 19. októbra 2011), <http://www.ipu.org/english/issues/hrdocs/189/is01.htm>.

³ http://eeas.europa.eu/delegations/un_geneva/press_corner/focus/events/2012/20120625_en.htm.

⁴ Prijaté texty, P7_TA(2012)0250.

⁵ Prijaté texty, P7_TA(2012)0237.

⁶ Prijaté texty, P7_TA(2012)0140.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 18. apríla 2012 o výročnej správe o ľudských právach vo svete a o politike Európskej únie v tejto oblasti vrátane dôsledkov pre strategickú politiku EÚ v oblasti ľudských práv¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2012 o prístupe nevidiacich ku knihám a iným tlačovinám²,
- so zreteľom na všeobecný rozpočet na rok 2012 prijatý 29. februára 2012 a najmä na výzvu vytvoriť Fond pre slobodu internetu na celom svete³,
- so zreteľom na oznámenie komisára pre digitálnu agendu z 12. decembra 2011 o stratégiách proti odpojeniu,
- so zreteľom na spoločné oznámenie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 12. decembra 2011 s názvom Ľudské práva a demokracia v centre vonkajšej činnosti EÚ – smerom k účinnejšiemu prístupu (COM(2011) 886),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. novembra 2011 o otvorenom internete a neutralite siete v Európe⁴,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 25. októbra 2011 s názvom Obnovená stratégia EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2011 – 2014 (COM(2011) 681),
- so zreteľom na hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. júla 2011 o účinnej stratégii pre oblasť surovín pre Európu⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2011 o vonkajších politikách EÚ na podporu demokratizácie⁶,
- so zreteľom na spoločné oznámenie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie z 25. mája 2011 s názvom Nová reakcia na meniace sa susedstvo (COM(2011) 303),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. mája 2011 o kultúrnych rozmeroch vonkajšej činnosti EÚ⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2010 o sociálnej zodpovednosti podnikov v medzinárodných obchodných dohodách⁸,

---

¹ Prijaté texty, P7_TA(2012)0126.

² Prijaté texty, P7_TA(2012)0059.

³ Ú. v. EÚ L 56, 29.2.2012, s. 1.

⁴ Prijaté texty, P7_TA(2011)0511.

⁵ Prijaté texty, P7_TA(2011)0364.

⁶ Prijaté texty, P7_TA(2011)0334.

⁷ Prijaté texty, P7_TA(2011)0239.

⁸ Ú. v. EÚ C 99E, 3.4.2012, s. 101 – 111.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. júna 2010 s názvom Správa internetu: ďalšie kroky,¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. júna 2010 o internete vecí²,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. februára 2006 o ustanoveniach o ľudských právach a demokracii v dohodách Európskej únie³,
- so zreteľom na svoje uznesenia o naliehavých prípadoch porušovania ľudských práv, demokracie a zásad právneho štátu, ktoré vzbudzujú znepokojenie z hľadiska digitálnej slobody,
- so zreteľom na svoje legislatívne uznesenie z 27. septembra 2011 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1334/2000 stanovujúce režim Spoločenstva na kontrolu exportov položiek a technológií s dvojakým použitím⁴,
- so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) č. 36/2012 z 18. januára 2012 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Sýrii, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 442/2011 a zavádzajú sa obmedzenia vývozu na IKT a nástroje na sledovanie⁵,
- so zreteľom na nariadenie Rady ((EÚ) č. 264/2012 z 23. marca 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 359/2011 o reštriktívnych opatreniach voči určitým osobám, subjektom a orgánom s ohľadom na situáciu v Iráne a zavádzajú sa obmedzenia vývozu na IKT a nástroje na sledovanie⁶,
- so zreteľom na článok 3 a článok 21 Zmluvy o fungovaní EÚ,
- so zreteľom na článok 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na usmernenia Európskej únie o ľudských právach,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a všetky príslušné medzinárodné nástroje v oblasti ľudských práv vrátane Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach,
- so zreteľom na Dohovor OSN zo 17. apríla 2003 o zachovaní nehmotného kultúrneho dedičstva⁷,
- so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach a na prebiehajúce rokovania o pristúpení EÚ k tomuto dohovoru,

¹ Ú. v. EÚ C 236E, 12.8.2011, s. 33 – 40.

² Ú. v. EÚ C 236E, 12.8.2011, s. 24 – 32.

³ Ú. v. EÚ C 290E, 29.11.2006, s. 107 – 113.

⁴ Prijaté texty, P7_TA(2011)0406.

⁵ Ú. v. EÚ L 16, 19.1.2012, s. 1.

⁶ Ú. v. EÚ L 86, 24.3.2012, s. 26.

⁷ <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001325/132540e.pdf>.

- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
  - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a na stanovisko Výboru pre medzinárodný obchod (A7-0374/2012),
- A. keďže technologický vývoj umožňuje jednotlivcom na celom svete používať nové informačné a komunikačné technológie (IKT) a pripájať sa na internet, čím napomáha revolučné zmeny v spoločnostiach, fungovanie demokracie, správu vecí verejných, hospodárstvo, podniky, médiá, rozvoj a obchod;
  - B. keďže internet predstavuje kľúčový prvok prístupu k informáciám, slobody prejavu, slobody tlače, slobody zhromažďovania a ekonomického, sociálneho, politického a kultúrneho rozvoja;
  - C. keďže existuje všeobecný konsenzus zohľadnený v medzinárodnom práve, že obmedzenia základných práv musia byť stanovené zákonom;
  - D. keďže EÚ musí chrániť ľudské práva a presadzovať ich dodržiavanie, či už na internete alebo mimo neho;
  - E. keďže inklúzia, podpora digitálnej gramotnosti a odstraňovanie digitálnych priepastí sú kľúčom k využitiu potenciálu internetu a IKT, ktorý posilňuje postavenie ľudí;
  - F. keďže okrem toho, že boli kľúčovými nástrojmi na organizovanie sociálnych hnutí a protestov v rôznych krajinách, najmä v prípade arabskej jari, sa IKT používajú aj ako nástroje útlaku, a to formou (masovej) cenzúry, kontroly a sledovania a vyhľadávania informácií a jednotlivcov;
  - G. keďže IKT môžu tiež zohrávať úlohu ako užitočný nástroj teroristických organizácií na prípravu a realizáciu útokov;
  - H. keďže okolnosti, za ktorých sa technológie využívajú, do veľkej miery predurčujú dosah, aký môžu mať ako nástroje na pozitívny vývoj alebo naopak na útlak;
  - I. keďže tieto zmeny vytvárajú nové súvislosti, ktoré si vyžadujú prispôbené uplatňovanie existujúcich právnych predpisov na základe stratégie na zapojenie internetu a IKT do všetkých vonkajších činností EÚ;
  - J. keďže internet sa šíri a rozvíja samostatne ako platforma, ktorá má pre verejnosť obrovskú hodnotu; keďže zneužívanie nových príležitostí a nástrojov sprístupnených prostredníctvom internetu však vytvára nové riziká a nebezpečenstvá;
  - K. keďže internet sa tiež stal faktorom rozvoja medzinárodného obchodu, čo si vyžaduje neustálu obozretnosť, najmä v súvislosti s ochranou spotrebiteľa;
  - L. keďže obmedzenia by mali existovať len v prípadoch používania internetu na nelegálne aktivity, ako je podnecovanie nenávisťi, násilia a rasistických postojov, totalitná propaganda a prístup detí k pornografii alebo ich sexuálne zneužívanie;

- M. keďže globálnosť a neohraničenosť internetu si vyžadujú nové formy medzinárodnej spolupráce a správy s niekoľkými zainteresovanými stranami;
- N. keďže v článku 21 Zmluvy o Európskej únii sa uvádza, že Únia zabezpečuje vzájomný súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti a medzi nimi a ostatnými politikami. Rada a Komisia s pomocou vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zabezpečujú tento vzájomný súlad a na tento účel spolupracujú;
- O. keďže neutralita siete predstavuje základnú zásadu otvoreného internetu, ktorou sa zabezpečuje hospodárska súťaž a transparentnosť;
- P. keďže digitálna bezpečnosť a digitálna sloboda sú oboje nevyhnutné a vzájomne nenahraditeľné;
- Q. keďže EÚ môže ísť príkladom v oblasti digitálnych slobôd, len ak budú tieto slobody zaručené aj v EÚ;

Ľudské práva a rozvoj

1. uznáva, že necenzurovaný prístup k otvorenému internetu, mobilným telefónom a IKT ovplyvnil ľudské práva a základné slobody, keďže ponúka rôzne možnosti a na celom svete rozširuje priestor pre slobodu prejavu, prístup k internetu, právo na súkromie a slobodu zhromažďovania;
2. uznáva rozsiahly potenciál otvoreného internetu a IKT z hľadiska možností, uskutočňovania a urýchľovania komunikácie, ktorý možno využiť na budovanie komúnít, v občianskej spoločnosti a na celosvetový hospodársky, sociálny, vedecký, kultúrny a politický rozvoj, čím internet a IKT ako také prispievajú k pokroku celého ľudstva; je si však vedomý nových rizík a hrozieb pre ľudské práva vyplývajúcich zo zneužívania IKT;
3. uznáva, že internet a sociálne médiá umožňujú vládam venovať sa priamej diplomacii a uľahčujú intenzívnejšie kontakty medzi ľuďmi na celom svete, pričom zdôrazňuje, že otvorené diskusie o myšlienkach môžu pomôcť potlačiť extrémizmus a zlepšiť medzikultúrnu angažovanosť a porozumenie;
4. domnieva sa, že kultúra uľahčuje prístup a kontakty v oblastiach, v ktorých sú politické vzťahy zablokované alebo problémové, pričom uznáva, že sloboda a kultúra sú úzko prepojené a že digitálna kultúrna diplomacia má pre EÚ strategický význam;
5. uznáva úlohu umeleckej slobody a slobodného napodobňovania a opätovného používania ako pilierov tvorivosti a slobody prejavu a myšlienok; je si vedomý skutočnosti, že v ekosystéme autorských práv existuje značný počet výnimiek a obmedzení, najmä v oblasti žurnalistiky, citovania, satiry, archívov, knižníc a zabezpečovania prístupu ku kultúrnemu dedičstvu a jeho použiteľnosti;
6. vyzýva Komisiu, aby sa náležite zaoberala skutočnosťou, že v niektorých krajinách sa praktizuje útlak a kontrola občanov, organizácií občianskej spoločnosti a aktivistov, zatiaľ čo pri podnikaní sa v niektorých krajinách čoraz viac využíva technologická zložka spočívajúca v blokovaní obsahu a sledovaní a zisťovaní totožnosti obhajcov ľudských

práv, novinárov, aktivistov a disidentov; ďalej vyzýva Komisiu, aby zasiahla proti kriminalizácii legitímneho prejavu na internete a prijímaniu reštriktívnych právnych predpisov na oprávňovanie takýchto opatrení; preto opätovne potvrdzuje, že takéto praktiky sú v rozpore s kodanskými kritériami;

7. zdôrazňuje, že uznanie a uplatňovanie zásad sociálnej zodpovednosti podnikov poskytovateľmi internetových služieb, tvorcami softvéru, výrobcami hardvéru, poskytovateľmi služieb sociálnych sietí/médií atď. je nevyhnutné pre zaručenie slobody konania a bezpečnosti obhajcov ľudských práv, ako aj slobody prejavu;
8. zdôrazňuje, že podpora a ochrana digitálnych slobôd by sa mali vykonávať a každoročne hodnotiť, aby sa zabezpečila zodpovednosť za ne a pokračovanie v nich v rámci všetkých vonkajších činností EÚ, ako aj politik a nástrojov týkajúcich sa financovania a pomoci, a to pod vedením vysokého predstaviteľa a ESVČ; vyzýva na zaujatie proaktívneho prístupu v tejto oblasti a zabezpečenie horizontálnej spolupráce a koordinácie medzi príslušnými inštitúciami a agentúrami EÚ a v rámci nich;
9. súhlasí s názorom Komisie, že bezpečný prístup k internetu je súčasťou kodanských kritérií a že obmedzenie slobody prejavu, a to aj na internete, by malo byť odôvodnené naliehavou spoločenskou potrebou a predovšetkým primerané sledovanému legitímnemu cieľu;
10. uvedomuje si, že vo všetkých krajinách existujú obavy týkajúce sa ochrany a presadzovania ľudských práv a slobôd na internete, pričom uznáva zásadné rozdiely medzi okolnosťami, za akých sa IKT používajú, ako je to v prípade existencie právneho štátu a práva na nápravu;
11. vyzýva Komisiu, aby pri obhajovaní vyslovene nevyhnutných a primeraných obmedzení základných práv zabezpečila súlad medzi vonkajšími činnosťami EÚ a svojimi vnútornými stratégiami, a predovšetkým pri uplatňovaní základných zásad medzinárodného práva, napríklad zásady, podľa ktorej tieto obmedzenia musia vychádzať z právnych predpisov a priemysel ich nesmie zaviesť ad hoc;
12. povzbudzuje osobitného zástupcu EÚ pre ľudské práva k tomu, aby určil digitálne slobody a stratégie proti odpojeniu za svoje kľúčové priority;
13. zdôrazňuje, že na zabezpečenie účinnosti politik EÚ v oblasti rozvoja a ľudských práv je potrebné využívať IKT a odstrániť digitálnu priepasť vybudovaním základnej technologickej infraštruktúry a uľahčením prístupu k poznatkom a informáciám, ako aj presadzovaním digitálnej gramotnosti na celom svete;
14. domnieva sa, že využívanie IKT prispeje k transparentnosti a dobrej správe vecí verejných, gramotnosti, vzdelaniu, sexuálnej a reprodukčnej zdravotnej starostlivosti, účinnému pozorovaniu volieb a zmierňovaniu následkov katastrof, a to najmä v odľahlých oblastiach a rozvojových spoločnostiach;
15. zdôrazňuje, že programy EÚ v oblasti rozvoja a ľudských práv by mali zahŕňať programy pomoci podporujúce digitálne slobody, a to predovšetkým v spoločnostiach v nedemokratických krajinách, ako aj v krajinách, ktoré prechádzajú zmenou po skončení

konfliktu alebo politickou transformáciou; domnieva sa, že právni odborníci EÚ sú nenahraditeľnými prostredníkmi pri odbornej príprave partnerov a začleňovaní základných práv a zásad do nových nariadení a právnych predpisov týkajúcich sa médií v tretích krajinách; zdôrazňuje, že pomoc vo forme budovania infraštruktúr IKT by mala byť podmienená uplatňovaním a zachovaním otvoreného prístupu k internetu a online informáciám, ako aj digitálnou slobodou v širšom zmysle slova;

16. upozorňuje na význam rozvoja IKT v konfliktných oblastiach pre podporu činností zameraných na budovanie mieru na úrovni občianskej spoločnosti v záujme zaistenia bezpečnej komunikácie medzi stranami zapojenými do mierového riešenia konfliktov, čím sa aktívne odstránia fyzické prekážky a riziká v rámci dvojstranných kontaktov medzi ľuďmi a organizáciami v týchto oblastiach;
17. dúfa, že primerané používanie nových komunikačných technológií, predovšetkým sociálnych médií, pomôže posilniť priamu demokraciu medzi občanmi EÚ a tretích krajín prostredníctvom vytvorenia sociálnych platforiem na tvorbu právnych predpisov;
18. zdôrazňuje, že digitálne zhromažďovanie a šírenie dôkazov porušovania ľudských práv môže prispieť k celosvetovému boju proti beztrestnosti; domnieva sa, že takéto materiály by mali byť prípustné ako dôkazy v súdnych konaniach podľa medzinárodného (trestného) práva;
19. zdôrazňuje, že treba zabezpečiť, aby vzácne suroviny používané pri výrobe IKT boli získavané v podmienkach spĺňajúcich ľudské, pracovné a environmentálne práva, a nie v závislosti od monopolistických praktík či obmedzovania prístupu k obchodu z čisto politických dôvodov; domnieva sa, že na dosiahnutie týchto cieľov je nevyhnutný multilaterálny postoj k zabezpečeniu prístupu k vzácnym surovinám za ľudských podmienok;

Obchod

20. uznáva, že internet sa stal súčasťou verejného priestoru, v ktorom prebiehajú nové formy cezhraničného obchodu a v ktorom odchádza k inovatívnemu rozvoju trhu a k spoločenskej a kultúrnej interakcii; nazdáva sa, že digitálna sloboda by mala ísť ruka v ruku s cezhraničným obchodom, aby sa vytvorili a optimalizovali obchodné príležitosti pre európske spoločnosti vo svetovom digitálnom hospodárstve;
21. je si vedomý toho, že niektorí ľudia čoraz častejšie počujú slovo autorské práva a nenávidia to, čo sa skrýva za ním; uznáva dôležitú úlohu, ktorú zahraničná politika zohráva vo formovaní mechanizmov vymáhania autorských práv;
22. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že technológie a služby pochádzajúce z EÚ sa niekedy využívajú na porušovanie ľudských práv v tretích krajinách, a to prostredníctvom cenzúry informácií, masovej kontroly, monitorovania a sledovania a vyhľadávania občanov a informácií o ich aktivitách prostredníctvom (mobilných) telefónnych sietí a internetu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala všetky potrebné opatrenia na zastavenie tohto obchodu s digitálnymi zbraňami;

23. žiada o vydanie zákazu vývozu technológií a služieb využívaných na útlak do krajín s autoritárskym režimom; domnieva sa, že takýmto zákazom by sa mal stanoviť precedens pre štrukturálne reštriktívne opatrenia; domnieva sa však, že je rozumné stanoviť, že o takýchto zákazoch sa musí rozhodovať na individuálnom základe, pričom je potrebné zohľadniť osobitosti konfliktných zón alebo autoritatívnych režimov;
24. považuje určité ciele technologické výrobky a služby na rušenie, kontrolu, monitorovanie a zachytávanie obsahu za položky s jediným použitím, a preto žiada vypracovanie pravidelne aktualizovaného zoznamu krajín porušujúcich slobodu prejavu v kontexte ľudských práv, pričom do týchto krajín by sa mal zakázať vývoz položiek s jediným použitím;
25. zdôrazňuje, že treba uplatňovať a monitorovať sankcie EÚ týkajúce sa technológií na úrovni Únie, aby sa zabezpečilo rovnaké dodržiavanie predpisov všetkými členskými štátmi a zachovanie rovnakých podmienok;
26. zdôrazňuje, že Komisia by mala byť schopná poskytovať spoločnostiam, ktoré si nie sú isté, či majú žiadať o licenciu na vývoz, aktuálne informácie o zákonnosti a možných škodlivých účinkoch obchodných dohôd, to by malo platiť aj pre spoločnosti pôsobiace v EÚ alebo so sídlom v EÚ, ktoré vstupujú do zmluvného vzťahu s vládou tretej krajiny, či už s cieľom získať prevádzkové licencie, rokovať o doložke o odkladnej lehote alebo schváliť zapojenie verejného sektora do činností podniku, prípadne verejné využívanie sietí a služieb;
27. zdôrazňuje význam ochrany práv spotrebiteľov v rámci medzinárodných dohôd týkajúcich sa IKT;
28. naliehavo vyzýva Komisiu, aby najneskôr v priebehu roka 2013 predložila návrhy, na základe ktorých sa bude vyžadovať vyššia transparentnosť a zodpovednosť spoločností so sídlom v EÚ a zverejňovanie posúdení vplyvu na ľudské práva, s cieľom zlepšiť monitorovanie vývozu IKT, výrobkov a služieb zameraných na blokovanie webových stránok, masový dohľad, sledovanie a monitorovanie jednotlivcov, narušanie súkromnej (emailovej) konverzácie a filtrovanie výsledkov vyhľadávania;
29. požaduje, aby Komisia predložila návrh na právny rámec EÚ, ktorý by spoločnostiam zapojeným do verejného obstarávania v členských štátoch ukladal povinnosť vykonať posúdenie vplyvu IKT na ľudské práva, a to už vo fáze výskumu a vývoja, a zabezpečiť, že tieto IKT nebudú napomáhať porušovanie ľudských práv v tretích krajinách;
30. je presvedčený, že spoločnosti by mali navrhnúť a zaviesť obchodné postupy, ktoré budú sledovať možný dosah nových výrobkov informačných a komunikačných technológií na ľudské práva, a to i vo fáze výskumu a vývoja, s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto spoločnosti nezúčastňovali na prípadnom porušovaní ľudských práv v tretích krajinách; vyzýva Komisiu, aby poskytla spoločnostiam EÚ širokú škálu informácií s cieľom zabezpečiť správnu rovnováhu medzi obchodnými záujmami a sociálnou zodpovednosťou podnikov.
31. v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad aktívnym pôsobením európskych spoločností a medzinárodných spoločností činných v krajinách EÚ v krajinách presadzujúcich

represívne vládne politiky proti aktivistom za ľudské práva a politickým disidentom v súvislosti s digitálnymi právami, prístupom k internetu a IKT; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vylúčila z postupov verejného obstarávania v EÚ a výziev na predkladanie ponúk spoločnosti zapojené do takýchto činností;

32. vyzýva Komisiu, aby poskytla podnikom v EÚ široké spektrum informácií a rád na základe zásad OSN vypracovaných Johnom Ruggiem, aby sa zaručilo sledovanie obchodných záujmov, ako aj súlad so sociálnou zodpovednosťou podnikov;
33. zdôrazňuje, že treba preskúmať účinok stanovenia technologických noriem pre IKT a telekomunikačné produkty a služby v EÚ pre prípady, keď sa takéto výrobky a služby vyvážajú do tretích krajín, v ktorých pojmy ako „zákonné odpočúvanie“ majú iné implikácie, napríklad v krajinách, ktoré nie sú postavené na zásadách právneho štátu;
34. uznáva, že internet sa stal verejným priestranstvom, ako aj trhom, pre ktoré sú voľný tok informácií a prístup k IKT nenahraditeľné; preto zastáva názor, že digitálne slobody a voľný obchod sa musia presadzovať a chrániť súčasne s cieľom podnietiť a podporiť slobodnú výmenu myšlienok, ako aj zvýšené podnikateľské príležitosti pre občanov EÚ v čoraz digitalizovanejšom globálnom hospodárstve;
35. žiada zahrnutie ustanovení o podmienenosti do dohôd EÚ o voľnom obchode, ktorými sa zabezpečia transparentné ochranné doložky na zachovanie neobmedzeného prístupu k internetu a zaručenie voľného toku informácií;
36. vyzýva Komisiu a Radu, aby zabezpečili, že mandáty pre mnohostranné a dvojstranné obchodné rokovania, ako aj samotný priebeh rokovaní budú skutočne viesť k dosiahnutiu dôležitých cieľov EÚ, najmä k presadzovaniu jej hodnôt – demokracie a právneho štátu, k dokončeniu skutočného jednotného digitálneho trhu a dodržiavaniu politiky v oblasti rozvojovej spolupráce;
37. vyzýva EÚ, aby poskytla politickú podporu európskym spoločnostiam, ktoré sa v tretích krajinách stretávajú s požiadavkou, aby odstraňovali obsah vytvorený užívateľmi alebo poskytovali osobné informácie spôsobom, ktorý porušuje základné práva a obmedzuje slobodu podnikania;
38. vyzýva EÚ, aby napadla a minimalizovala vplyv právnych predpisov tretích krajín mimo ich územia na občanov a podniky EÚ využívajúcich internet;
39. poznamenáva, že elektronický obchod sa vyvinul mimo tradičných rámcov na reguláciu obchodu; zdôrazňuje význam prehĺbenia medzinárodnej spolupráce vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO) a Svetovej organizácii duševného vlastníctva s cieľom chrániť svetový digitálny trh a zabezpečiť jeho rozvoj; vyzýva na preskúmanie a aktualizáciu súčasnej dohody o informačných technológiách vo WTO a žiada EÚ, aby preskúmala možnosť uzavretia medzinárodnej dohody o digitálnom hospodárstve;
40. vyzýva Komisiu, aby v budúcich dohodách o obchode neprenášala vymáhanie a uplatňovanie autorských práv na hospodárske subjekty a aby tiež zabezpečila, že činnosti, ktoré sú v rozpore s právnymi predpismi o slobode internetu, sa budú môcť vykonávať iba v súlade so zásadami právneho štátu a so súhlasom súdneho orgánu;

41. považuje obmedzovanie prístupu podnikov a spotrebiteľov EÚ nakupujúcich online na (digitálne) trhy prostredníctvom masovej cenzúry v tretích krajinách za protekcionistické opatrenia a prekážku obchodu; vyzýva Komisiu, aby predložila stratégiu, ktorá spochybni opatrenia tretích krajín obmedzujúcich prístup podnikov EÚ na ich online trhy;
42. vyzýva EÚ, aby sa usilovala zabezpečiť, že regulácia internetu a IKT sa bude udržiavať na odôvodnenej a primeranej úrovni a že sa k nej pristúpi iba vtedy, keď to EÚ bude považovať za potrebné;
43. žiada zahrnutie cielených technológií využívaných na útlak do Wassenaarského usporiadania;
44. vyzýva Radu, Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby poskytli politickú oporu podnikom EÚ pôsobiacim v tretích krajinách, kde sa od nich žiada, aby odstraňovali obsah vytvorený užívateľmi, obmedzovali slobodu poskytovania služieb alebo poskytovali osobné informácie spôsobom, ktorý porušuje základné práva; poukazuje na to, že digitálne podniky často vyvíjajú svoju činnosť bez ohľadu na hranice a že právne predpisy tretích krajín môžu mať negatívny dosah na európskych používateľov a spotrebiteľov; zároveň preto žiada Radu a Komisiu, aby zabezpečili minimalizáciu dosahu právnych predpisov tretích krajín na fyzické či právnické osoby pôsobiace v EÚ;
45. poznamenáva, že intenzívnejšie zapojenie vlády a regulácia internetu narúša jeho otvorenú a neobmedzenú povahu, čím obmedzuje potenciál, ktorý predstavuje pre zvýšenie elektronického obchodu, a bráni podnikom EÚ pôsobiacim v digitálnom hospodárstve; je presvedčený, že prístup, ktorý spočíva v zapojení viacerých zainteresovaných strán, je tým najlepším prístupom na zabezpečenie rovnováhy medzi verejným a súkromným záujmom na internete a globálnom trhu; žiada, aby sa vyvinulo medzinárodné úsilie o vybudovanie potrebných infraštruktúr, ktoré umožnia rozšírenie digitálneho hospodárstva vrátane liberálnych regulačných režimov, a žiada rozvojové krajiny, aby zvýšili vzájomný prospech v súlade so zásadou „obchod pre zmenu“;
46. nazdáva sa, že obmedzenie prístupu podnikov EÚ k digitálnym trhom a online spotrebiteľom okrem iného prostredníctvom masovej štátnej cenzúry a obmedzeného prístupu na trh európskym poskytovateľom online služieb v tretích krajinách je prekážkou obchodu; vyzýva Komisiu a Radu, aby do všetkých budúcich obchodných dohôd začlenili ochranný mechanizmus, najmä do dohôd, ktoré obsahujú ustanovenia s dosahom na online služby a online spoločenstvá používateľov, ktorí si vymieňajú informácie, s cieľom zabezpečiť, aby tretie strany od spoločností EÚ pôsobiacich v informačných a komunikačných technológiách nevyžadovali, aby obmedzovali prístup k webovým stránkam, odstraňovali obsah vytvorený užívateľmi alebo poskytovali osobné informácie, napr. osobné IP adresy, spôsobom, ktorý je v rozpore so základnými právami a slobodami; ďalej vyzýva Radu a Komisiu, aby vypracovali stratégiu, ako spochybniť opatrenia tretích krajín, ktoré obmedzujú podnikom EÚ prístup k svetovým online trhom;
47. naliehavo žiada Komisiu, aby predložila nový návrh regulačného rámca o vývoze tovaru s dvojakým použitím, v ktorom sa bude zaoberať vývozom potenciálne škodlivého vývozu tovaru a služieb v oblasti informačných a komunikačných technológií do tretích krajín a v ktorom sa bude predpokladať koordinačná a monitorovacia úloha Komisie;

Správa internetu

48. považuje transparentné rozhodovanie založené na spolupráci za zásadné pre zabezpečenie rešpektovania otvorenosti internetu a prístupu všetkých k nemu; domnieva sa, že každá diskusia o predpisoch týkajúcich sa internetu by mala byť otvorená, pričom by sa mali do nej zapojiť všetky zainteresované strany, predovšetkým odborníci v oblasti ochrany základných práv, ako aj každodenní používatelia internetu; domnieva sa, že EÚ by mala zohrávať vedúcu úlohu pri rozvoji základných pravidiel týkajúcich sa digitálnej slobody a noriem správania vo virtuálnom priestore vrátane mechanizmov urovnávania sporov, pričom by mala zohľadniť aj vzájomne nezlučiteľné jurisdikcie;
49. konštatuje, že štruktúra internetu je v súčasnosti pomerne neregulovaná a riadená na základe prístupu viacerých zainteresovaných strán; zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ zabezpečila, aby tento model založený na viacerých zainteresovaných stranách bol prístupný pre všetkých a aby malé podniky, ako aj aktérov občianskej spoločnosti a používateľov neovládalo niekoľko veľkých spoločností a vládnych subjektov;
50. domnieva sa, že spolupráca medzi vládami a súkromnými subjektmi v otázkach týkajúcich sa IKT by sa nemala zakladať na stanovení priamej a nepriamej povinnosti poskytovateľov internetových služieb prijať pridelené úlohy v oblasti presadzovania práva prostredníctvom kontroly a regulácie internetu;
51. zdôrazňuje dôležitosť celkovej stratégie EÚ v oblasti správy internetu, ako aj pokiaľ ide o otázky súvisiace s reguláciou telekomunikácií, pričom pripomína, že tento sektor riadi na medzinárodnej úrovni Medzinárodná telekomunikačná únia, v ktorej má každý členský štát EÚ jeden hlas;
52. vyjadruje znepokojenie nad návrhmi zoskupení vlád a podnikov, ktoré sa snažia o zavedenie regulačného dohľadu a zvýšenej vládnej a súkromnej kontroly nad internetom a telekomunikačnými operáciami;
53. vyzýva EÚ, aby riešila otázku mimoúzemného vplyvu zákonov tretích krajín, najmä zákonov Spojených štátov, týkajúcich sa práv duševného vlastníctva, na občanov, spotrebiteľov a podniky z EÚ a odolávala tomuto vplyvu, pričom v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby urýchlene predložila svoju európsku stratégiu týkajúcu sa výpočtového mračna, ako sa zdôrazňuje v Digitálnej agende pre Európu;
54. pripomína, že internet, dátové pripojenie, uchovávanie údajov a IKT tvoria neodmysliteľnú súčasť kritickej infraštruktúry EÚ;
55. vyjadruje poľutovanie nad presadzovaním väčších právomocí v oblasti blokovania webových stránok v EÚ vzhľadom na to, že takýto prístup by mal byť vždy posledným možným riešením;
56. dôrazne podporuje zásadu neutrality internetu, najmä požiadavku, aby poskytovatelia internetových služieb neblokovali, nediskriminovali ani neobmedzovali nikoho, ani neznižovali jeho možnosti využívať služby poskytujúce prístup k akémukoľvek obsahu, aplikácii alebo službe podľa vlastného výberu bez ohľadu na ich zdroj alebo cieľovú skupinu ani možnosti využívať, zasielať, zverejňovať, prijímať alebo ponúkať takýto

obsah, aplikáciu alebo službu, a to aj prostredníctvom cien;

57. nazdáva sa, že na presadzovanie a modernizáciu práv duševného vlastníctva, ktoré sú rozhodujúce pre zabezpečenie inovácií, zamestnanosti a otvoreného svetového obchodu, je v budúcnosti potrebná užšia globálna spolupráca;
58. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby vypracovali politiku v oblasti práv duševného vlastníctva, ktorou sa naďalej umožní, aby tí, ktorí chcú vytvárať a šíriť vlastný obsah bez toho, aby nadobudli práva duševného vlastníctva, tak mohli urobiť;
59. vyzýva Komisiu, aby navrhla nový regulačný rámec pre cezhraničný internetový obchod, hodnotenie a revíziu smernice 2001/29/ES o informačnej spoločnosti s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a flexibilitu režimu autorských práv v EÚ, ako aj revíziu smernice o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, ktorá by uviedla do rovnováhy potrebu vhodnej reformy zákona o autorských právach a ochrany autorských práv a potrebu chrániť základné práva na internete a zachovať otvorený internet a ktorá by slúžila ako východisko pre ustanovenia a záväzky v oblasti práv duševného vlastníctva v budúcich dohodách o voľnom obchode;

Stratégia digitálnej slobody

60. uznáva, že ľudské práva treba chrániť aj v súvislosti s internetom, a domnieva sa, že IKT by sa mali zahrnúť do všetkých programov EÚ, najmä európskej susedskej politiky a strategických partnerstiev, s cieľom zabezpečiť pokrok v týchto snahách;
61. žiada, aby EÚ uznala digitálne slobody za základné práva a nutné predpoklady pre uplatňovanie univerzálnych ľudských práv, ako je právo na súkromie, sloboda prejavu, sloboda zhromažďovania a prístup k informáciám, a pre zaručenie transparentnosti a zodpovednosti vo verejnom živote;
62. vyzýva Komisiu a Radu, aby podporili, odborne pripravili a posilnili postavenie obhajcov ľudských práv, aktivistov občianskej spoločnosti a nezávislých novinárov využívajúcich pri svojich činnostiach IKT a aby presadzovali uplatňovanie základných práv, ako je právo na súkromie, sloboda prejavu, sloboda zhromažďovania a sloboda združovania;
63. žiada členské štáty, aby nevyužívali výnimku týkajúcu sa zabezpečenia verejného poriadku ako reštriktívne opatrenie na obmedzenie základného práva organizácií občianskej spoločnosti slobodne sa zhromažďovať a demonštrovať, a pripomína, že akákoľvek takáto výnimka by musí byť odôvodnená a primeraná;
64. žiada, aby popri podporných programoch bola digitálnym slobodám v prijímajúcich krajinách pomoci EÚ poskytnutá aj politickú a diplomatickú podporu;
65. domnieva sa, že obmedzovanie digitálnych slobôd by sa malo plne zohľadniť vo vzťahoch EÚ s tretími krajinami, pričom krajiny prijímajúce podporu a pomoc EÚ, okrem krajín, ktoré čelia vážnym konfliktom a katastrofám alebo sa nachádzajú v situáciách hneď po skončení konfliktu alebo katastrofy, by mali byť povinné používať IKT spôsobom, ktorý zvyšuje transparentnosť a zodpovednosť;

66. naliehavo vyzýva Radu a Komisiu, aby do prístupových rokovaní a rokovaní o rámcových dohodách s tretími krajinami, dialógov o ľudských právach, obchodných rokovaní a všetkých foriem kontaktu týkajúcich sa ľudských práv zahrnuli ustanovenia o podmienenosti, ktorými sa ustanoví potreba zaručenia a dodržiavania neobmedzeného prístupu k internetu a digitálnych slobôd;
67. vyzýva Komisiu a Radu, aby podporovali a chránili vysokú úroveň digitálnej slobody v EÚ, najmä kodifikáciou zásady neutrality prostredníctvom vhodného právneho predpisu, s cieľom posilniť dôveryhodnosť Únie z hľadiska presadzovania a obhajovania digitálnych slobôd na celom svete;
68. domnieva sa, že ak má Únia v plnej miere využiť svoju ekonomickú silu a stať sa globálnym aktérom obhajujúcim digitálne slobody, musí dať do súčinnosti svoju obchodnú, bezpečnostnú a zahraničnú politiku a zosúladiť svoje hodnoty a záujmy;
69. domnieva sa, že koordinácia a spoločné diplomatické iniciatívy s inými krajinami OECD pri rozvíjaní a vykonávaní stratégie digitálnej slobody sú nevyhnutné pre podnikanie účinných a rýchlych krokov;
70. vyzýva Komisiu a Radu, aby čo najskôr prijali stratégiu digitálnej slobody v zahraničnej politike EÚ;
71. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a ESVC.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Digitálna sloboda v rámci vonkajšej činnosti EÚ

Internet a nové technológie zohrávajú v živote občanov v Európe aj inde vo svete čoraz dôležitejšiu úlohu. Technológie menia v celosvetovom meradle spoločnosti, fungovanie našich demokracií, ekonomík a podnikov, stratégie rozvoja, obavy v oblasti bezpečnosti a obrany a otázky v oblasti ľudských práv. Informačné a mocenské monopoly, proti ktorým doteraz nikto neprotestoval, sú znepokojené.

Niekoľko členských štátov EÚ uznalo prístup k internetu za základné právo a Európska komisia schválila zaradenie digitálnych slobôd medzi kodanské kritériá. V globálne prepojenom svete by súčasťou vonkajšej činnosti EÚ mala byť stratégia týkajúca sa zaobchádzania s novými technológiami. Je nevyhnutné, aby EÚ v niekoľkých oblastiach tohto digitálneho sveta pôsobila ako globálny aktér a využila svoju ekonomickú a politickú váhu. Kým nadmerná regulácia by skôr ublížila, než pomohla využiť potenciál otvoreného internetu, v niektorých oblastiach treba aktualizovať predpisy s cieľom zosúladiť revolučný vplyv technologického vývoja s primeraným demokratickým dohľadom.

Táto dôvodová správa podporuje návrh prvej stratégie EÚ v oblasti digitálnej slobody v rámci jej vonkajšej činnosti. Poslancom Európskeho parlamentu bol predložený dokument na rokovanie, ktorý bol umiestnený na internete s cieľom vyzvať rôzne zainteresované strany, aby vyjadrili svoj názor prostredníctvom crowdsourcingu (zapojenia verejnosti do riešenia problémov). Informácie, ktoré poskytli rôzni ľudia, mimovládne organizácie, vlády a podniky, pomohli vytvoriť ucelenejší prvý návrh. Spravodajkyňa vyjadruje poďakovanie všetkým, ktorí venovali svoj čas a energiu a prispeli k tomuto návrhu.

Bezpečnosť a sloboda

Nové technológie vyvolávajú potrebu zmeny spôsobu, akým vlády vykonávajú svoje hlavné úlohy. Za obranu a bezpečnosť sú v konečnom dôsledku zodpovedné vlády, ktoré sa však stále viac spoliehajú na súkromné subjekty, čo si vyžaduje nové formy spolupráce a spoločnej zodpovednosti. Vzhľadom na dôležitosť podrobných informácií o kybernetickej a digitálnej bezpečnosti sa správa spravodajcu Kelama z Podvýboru pre bezpečnosť a obranu zameriava na bezpečnosť. Táto správa predkladá návrh na stratégiu zaoberajúcu sa ľudskými právami, rozvojom, rozširovaním, správou internetu, obchodom, kultúrou a diplomatickými snahami EÚ.

Sloboda a bezpečnosť sú obe potrebné a vzájomne nenahraditeľné. Európsky parlament by mal zabezpečiť, aby sa jedna oblasť nevyvíjala na úkor druhej, najmä pokiaľ ide o otázky týkajúce sa digitálnej a kybernetickej bezpečnosti. So zreteľom na spoločnú bezpečnostnú politiku EÚ, ako aj jej ekonomické záujmy, by sme mali ísť príkladom v zabezpečovaní digitálnej bezpečnosti aj slobody na celom svete.

Ľudské práva

Po rýchlom prezretí si niekoľkých udalostí zo svete zistíme, že boj za dodržiavanie ľudských práv sa presunul na internet. Vo väzeniach sa nachádza čoraz viac disidentov, ktorí sú pre svoju vlastnú komunikáciu prostredníctvom internetu a mobilných telefónov ohrozovaní štátnymi orgánmi. Irán naďalej pracuje na vytvorení elektronickej opony, ktorá Iráncov nakoniec úplne odreže od World Wide Webu a nahradí ho tzv. halal internetom. Čína podobne zamedzuje svojim občanom prístup k otvorenému internetu, a to pomocou veľkého elektronickeho ochranného múru (firewallu). Masová cenzúra porušuje ľudské práca a znižuje obchodné príležitosti. Čína už vypracovala plány na kriminalizáciu anonymného blogovania. Tuniská vláda Ben Aliho, ako aj režim Al-Asada v Sýrii veľmi dobre poznajú sofistikované využívanie technológií proti občanom. EÚ teraz udelila za sýrsku elektronicnú armádu sankcie ad hoc.

Vo všeobecnosti možno povedať, že autoritatívne režimy pri svojom boji za kontrolu a moc čoraz častejšie využívajú IKT. Presadzovanie a ochraňovanie ľudských práv potom znamená umožňovať ľuďom obchádzať masovú cenzúru či unikať pred kybernetickými útokmi ich vlastných vlád. Hoci odborná príprava obhajcov ľudských práv, novinárov a disidentov by mala zlepšiť ich bezpečnosť na internete, sú s ňou spojené nové citlivé otázky a možná nebezpečná závislosť od presnosti a kvality takéhoto usmerňovania. Táto zodpovednosť by sa nemala podceňovať a mala by sa odzrkadľovať na spôsoboch a prostriedkoch, ktoré používame pri pomáhaní ľuďom zabezpečiť ich slobodu a bezpečnosť na internete. Obhajcovia ľudských práv si zaslúžia podporu EÚ a v každom prípade by nemali byť napádaní nástrojmi a technológiami vyvinutými a vyvezenými z EÚ.

Obchod a vývoz

Okrem obmedzení vývozu a obchodných sankcií ad hoc na nástroje na intruzívne sledovanie, si súčasný digitálny a prepojený svet vyžaduje osvetu európskych podnikov a ich prijatie zodpovednosti. Vyžaduje si tiež úplné a permanentné obmedzenia vývozu na obmedzenie škodlivého použitia sofistikovaných cieľených technologických systémov. Technológie, nástroje a služby vytvorené na zákazku určené na cieľené porušovanie ľudských práv by nemali byť vôbec povolené na európskych trhoch. Tieto systémy by sa mali označiť ako technológie „s jediným použitím“, keďže sa v ich účinkoch nelíšia od tradičných zakázaných nástrojov na mučenie alebo (časť) zbraní hromadného ničenia.

Hoci nedávny zákaz vývozu určitých technologických položiek z EÚ do Sýrie a Iránu predstavuje dôležitý prvý krok, hrozí, že ostane len na papieri, čo ohrozí dôveryhodnosť EÚ a bezpečnosť občanov, ktorí si myslia, že sa môžu spoľahnúť na snahy a sľuby EÚ. Namiesto toho, aby sa presadzovanie tohto zákazu nechalo na jednotlivých členských štátoch, Európska komisia by mala mať právomoc a nástroje na monitorovanie riadneho vykonávania týchto obmedzení. Transparentnosť a zodpovednosť sú v tomto ohľade nevyhnutné, rovnako ako pri overovaní kvality jedla a liekov alebo konvenčných zbraní, Toto si vyžaduje nové politiky ako požiadavky nefinančného zverejňovania a aktualizované normy podávania správ.

Európska komisia by mala okrem toho pomáhať spoločnostiam, ktoré si nie sú isté, či majú žiadať o licenciu na vývoz, poskytovaním aktuálnych informácií o zákonnosti a možných škodlivých účinkoch obchodných dohôd. To isté platí v prípade spoločností so sídlom v EÚ, ktoré vstupujú do zmluvného vzťahu s vládou tretej krajiny, či už s cieľom získať prevádzkovú licenciu, rokovať o doložke o odkladnej lehote alebo schváliť zapojenie

verejného sektora do činností podniku, prípadne verejné využívanie ich sietí a služieb, čo by mohlo donútiť tieto podniky niest' spoluvinu za porušovanie ľudských práv. EÚ by preto mala podmieniť uzatváranie nových dohôd o voľnom obchode zachovaním otvoreného internetu, prípadne poskytnúť (verejnú) politickú podporu ad hoc v núdzových situáciách.

Meniaca sa rovnováha medzi svetovými mocnosťami a vznik svetového hospodárstva znamenajú výzvy pre hodnoty EÚ, keď pôsobenie podnikov v zahraničí bude čoraz častejším javom a bude si vyžadovať spoločné úsilie európskych tvorcov politik a aktérov občianskej spoločnosti.

Rozvoj

EÚ by mala zefektívniť a zvýšiť účinnosť svojich rozvojových politik prostredníctvom využitia IKT. EÚ môže pomôcť odstrániť digitálnu priepasť vybudovaním a nainštalovaním infraštruktúr IKT a poskytnutím prístupu k znalostiam a informáciám. EÚ môže umožniť (online) vzdelávanie v odľahlých oblastiach vyvinutím a poskytnutím lacných tabletov s bezdrôtovým pripojením na internet, čím umožní rodičom posielat' ich deti do školy. Počas prvých kritických hodín po prírodných katastrofách alebo počas humanitárnej krízy by sa mali zriadiť núdzové telefónne a internetové pripojenia ad hoc. IKT sú tiež dôležité na účinné monitorovanie volieb, na ktorých sa zúčastňujú občania.

Rozvojové programy by mali preto zahŕňať štruktúrovanú ochranu digitálnych slobôd, a to najmä hneď na začiatku uskutočňovania zmeny po skončení konfliktu alebo politickej transformácie. Regulačné orgány EÚ alebo odborníci v oblasti právnej regulácie by mali spolupracovať s ich partnermi. Zakotvenie základných práv a zásad do nových právnych predpisov týkajúcich sa médií predstavuje nevyhnutnú ochrannú doložku a malo by zamedziť zahŕňaniu ustanovení do právnych predpisov, ktoré kriminalizujú napríklad šifrovanie, ako je tomu v súčasnosti v Egypte. Takéto právne predpisy môžu mať nechcený dosah na ľudské práva, ktorý si novo alebo po prvýkrát zvolené parlamenty alebo vlády nemusia uvedomovať.

Internet a najmä sociálne médiá takisto umožňujú vládam venovať sa priamej diplomacii a priamy kontakt s celým svetom zvýšenému počtu ľudí. Otvorené diskusie o myšlienkach môžu poukázať na škodlivé stránky extrémizmu a zlepšiť medzikultúrnu angažovanosť a porozumenie. Európsky parlament by sa mal sám zaviazat', že do práce svojich delegácií s ostatnými parlamentmi po celom svete zahrnie aj nové technológie a že bude pozorne sledovať pokrok a konkrétne opatrenia, ktoré boli prijaté pri vytváraní stratégie EÚ pre digitálnu slobodu vo vonkajších vzťahoch. Navrhované hodnotenie vo výročných správach by malo zabezpečiť nesenie zodpovednosti a pokračovanie v záväzkoch.

Dôveryhodnosť

EÚ nemôže dôveryhodne presadzovať a chrániť digitálne slobody vo svete, ak tieto slobody nie sú chránené doma. Hoci obmedzenia slobody na internete sú niekedy formálne legitímne, má to priamy vplyv na dôveryhodnosť a morálne kvality EÚ vo svete. Pálčivejším problémom je, že rovnaké nástroje a technológie, ktoré naše vlády a orgány presadzovania práva môžu používať na (zákonné) odpočúvanie mobilného alebo internetového dátového prenosu, môžu mať úplne iný vplyv na občanov v spoločnostiach, ktoré nie sú postavené na zásadách právneho štátu alebo v nich neexistuje oddelenie mocí.

Európska komisia v súčasnosti pracuje na súbore usmernení o ľudských právach (ako aj širšej sociálnej zodpovednosti podnikov) pre sektor IKT, ktorý bude vychádzať z hlavných zásad OSN týkajúcich sa podnikov a ľudských práv (zásad Johna Ruggieho). Hoci tieto usmernenia nebudú pre európske spoločnosti právne záväzné, môžu sa osvedčiť ako účinný rámec pre spoločnosti pôsobiace v oblasti IKT pri zohľadňovaní obáv týkajúcich sa ľudských práv a vykonávaní posudzovaní vplyv, a to aj vo fáze výskumu a vývoja alebo žiadania o udelenie patentu. Tieto usmernenia prispievajú tiež k zabezpečeniu rovnakých podmienok na vnútornom trhu EÚ.

Správa internetu

Správa internetu sa vykonáva na základe tzv. prístupu viacerých zainteresovaných strán, ktorý sa samostatne rozvinul do siete verejných a súkromných aktérov. Tento prístup zabezpečil otvorenosť internetu, ktorá je katalyzátorom mnohých spoločenských prínosov. Tento model založený na viacerých zainteresovaných stranách môže riadne fungovať len vtedy, keď je prístupný pre všetkých, a teda k rokovaciemu stolu sú pozvané aj malé podniky, používatelia a spotrebitelia.

Systém správy internetu ohrozujú v súčasnosti dve veci. Vyspelé krajiny pracujú za zatvorenými dverami na návrhu právneho predpisu, ku ktorému bolo prizvaných len niekoľko zainteresovaných spoločností. Na druhej strane sa dosah navrhovaného právneho predpisu dotýka samotnej infraštruktúry internetu. Zoskupenia krajín s rozvíjajúcou sa ekonomikou spájajú z veľkej časti mimo nášho dosahu svoje sily, aby zaviedli celosvetový regulačný rámec pre internet vrátane posilnenej kontroly zo strany štátu a zriadili regulačný orgán OSN. Začala sa nová éra svetovej internetovej politiky.

Napriek tomu, že EÚ predstavuje najdôležitejší trh na svete, väčšina internetových spoločností sídli v USA, čo núti európskych občanov súhlasiť s podmienkami používateľov z USA. Keďže väčšina online služieb pochádza z USA, na používateľov internetu na celom svete sa často vzťahuje americká jurisdikcia pri využívaní týchto služieb. Tento vplyv amerických zákonov mimo svojho územia by nemal obmedzovať schopnosť EÚ brániť základné práva občanov. Tvorcovia politik musia vedieť, že v globálne prepojenom svete sa faktory ovplyvňujúce tvorbu práva neustále menia a tradičné ponímanie pevne stanovenej jurisdikcie je často nezlučiteľné s našou globálnou digitálnou zemeguľou. Toto ale nebráni možnosti vytvorenia účinných mechanizmov urovnávania sporov alebo riešenia nezlučiteľnej jurisdikcie.

Stratégia digitálnej slobody

Naše digitálne slobody predstavujú základné práva a sú nevyhnutné pre zaručenie tradičných ľudských práv, ako je sloboda prejavu a sloboda združovania, a tiež pre zabezpečenie transparentnosti a zodpovednosti vo verejnom živote. Všetci vidíme dôsledky porušovania ľudských práv, ktoré možno zaznamenať a šíriť prostredníctvom mobilných telefónov. EÚ by mala ísť príkladom v celosvetovom presadzovaní a ochraňovaní digitálnych slobôd. Okrem toho, že EÚ je najväčším obchodným zoskupením na svete, predstavuje tiež spoločenstvo hodnôt, ktoré by mali tvoriť tiež základ našej vonkajšej činnosti.

Únia môže v plnej miere využiť svoju silu a stať sa globálnym aktérom, len ak dá do súčinnosti svoju obchodnú, bezpečnostnú a zahraničnú politiku a zosúladí svoje hodnoty a záujmy. S ohľadom na rýchly vývoj technológií je nevyhnutné presadzovať štruktúrovanú spoluprácu medzi politikmi, podnikmi a občianskou spoločnosťou. Takáto trvalá vyváženosť môže najlepšie poslúžiť otvorenému globálnemu internetu v prospech každého.

19.9.2012

STANOVISKO VÝBORU PRE MEDZINÁRODNÝ OBCHOD

pre Výbor pre zahraničné veci

Stratégia digitálnej slobody v zahraničnej politike EÚ
(2012/2094(INI))

Spravodajkyňa: Amelia Andersdotter

NÁVRHY

Výbor pre medzinárodný obchod vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. uznáva, že internet sa stal súčasťou verejného priestoru, v ktorom prebiehajú nové formy cezhraničného obchodu a v ktorom odchádza k inovatívnemu rozvoju trhu a k spoločenskej a kultúrnej interakcii; nazdáva sa, že digitálna sloboda by mala ísť ruka v ruke s cezhraničným obchodom, aby sa vytvorili a optimalizovali obchodné príležitosti pre európske spoločnosti vo svetovom digitálnom hospodárstve;
2. nazdáva sa, že niektoré nové technológie umožňujú zmenu a sú možným prínosom pre základné slobody, ľudské práva a obchodné príležitosti; nazdáva sa, že Európska únia by mala do budúcich obchodných rokovaní zahrnúť internet a digitálnu slobodu, pretože umožňujú podporu ľudských práv; vyzýva Radu a Komisiu, aby v súvislosti s dohodami o voľnom obchode zvažili možnosť uplatňovania objektívnych a transparentných ochranných opatrení zameraných na ochranu neobmedzeného prístupu k otvorenému internetu a zabezpečenie voľného toku informácií a súvisiacich služieb v súlade s existujúcimi právnymi predpismi; ďalej žiada stratégiu na presadzovanie bezpečných a nezávislých hardvérových a softvérových riešení, ktoré prispievajú k aktívnej demokratickej účasti občanov v spoločnosti, najmä užívateľov internetu využívajúcich online obchodovanie;
3. je si vedomý toho, že niektorí ľudia čoraz častejšie počujú slovo autorské práva a nenávidia to, čo sa skrýva za ním; uznáva dôležitú úlohu, ktorú zahraničná politika zohrala vo formovaní mechanizmov vymáhania autorských práv;
4. uznáva, že primeraná ochrana práv duševného vlastníctva je nástrojom na inováciu, rast a tvorbu pracovných miest v oblasti informačných a komunikačných technológií a médií a na technické inovácie; chápe, že stratégia digitálnej slobody a spoločná obchodná

politika by mohli byť využité ako nástroje na zabezpečenie toho, aby boli práva duševného vlastníctva jasne definované a čo najúčelnejšie chránené; ľutuje straty, ktoré vznikli európskym podnikateľom a občanom v dôsledku neuspokojujúceho plnenia týchto cieľov;

5. nazdáva sa, že na presadzovanie a modernizáciu práv duševného vlastníctva, ktoré sú rozhodujúce pre zabezpečenie inovácií, zamestnanosti a otvoreného svetového obchodu, je v budúcnosti potrebná užšia globálna spolupráca;
6. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby vypracovali politiku v oblasti práv duševného vlastníctva, ktorou sa naďalej umožní, aby tí, ktorí chcú vytvárať a šíriť vlastný obsah bez toho, aby nadobudli práva duševného vlastníctva, tak mohli urobiť;
7. vyzýva Komisiu, aby konečne predložila návrh smernice o vymožitelnosti autorských práv v digitálnej oblasti, ktorá vyhovovať súčasným požiadavkám, aby mohli byť dosiahnuté dohody s našimi obchodnými partnermi na základe moderných európskych právnych predpisov;
8. vyzýva Radu, Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby poskytli politickú oporu európskym podnikom pôsobiacim v tretích krajinách, kde sa od nich žiada, aby odstraňovali obsah vytvorený užívateľmi, obmedzovali slobodu poskytovania služieb alebo poskytovali osobné informácie spôsobom, ktorý porušuje základné práva; poukazuje na to, že digitálne podniky často vyvíjajú svoju činnosť bez ohľadu na hranice a že právne predpisy tretích krajín môžu mať negatívny dosah na európskych používateľov a spotrebiteľov; zároveň žiada Radu a Komisiu, aby zabezpečili minimalizáciu dosahu právnych predpisov tretích krajín na fyzické či právnické osoby pôsobiace v EÚ;
9. poznamenáva, že elektronický obchod sa vyvinul mimo tradičných a štandardných rámcov upravujúcich obchod; zdôrazňuje význam intenzívnejšej medzinárodnej spolupráce so Svetovou obchodnou organizáciou (WTO) a Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO) v záujme ochrany a zabezpečenia rozvoja svetového digitálneho trhu; vyzýva na preskúmanie a aktualizáciu súčasnej dohody o informačných technológiách vo WTO a žiada EÚ, aby preskúmala možnosť uzavretia medzinárodnej dohody o digitálnom hospodárstve;
10. poznamenáva, že vyššie zapojenie vlády a regulácia internetu naruša jeho otvorenú a neobmedzenú povahu, čím obmedzuje potenciál, ktorý predstavuje pre zvýšenie elektronického obchodu, a bráni podnikom EÚ pôsobiacim v digitálnom hospodárstve; je presvedčený, že prístup, ktorý spočíva v zapojení viacerých zainteresovaných strán, je tým najlepším prístupom na zabezpečenie rovnováhy medzi verejným a súkromným záujmom na internete a globálnom trhu; žiada, aby sa vyvinulo medzinárodné úsilie o vybudovanie potrebných infraštruktúr, ktoré umožnia rozšírenie digitálneho hospodárstva vrátane liberálnych regulačných režimov, a žiada rozvojové krajiny, aby zvýšili vzájomný prospech v súlade so zásadou „obchod pre zmenu“;
11. nazdáva sa, že obmedzenie prístupu podnikov EÚ k digitálnym trhom a online spotrebiteľom okrem iného prostredníctvom masovej štátnej cenzúry a obmedzeného prístupu na trh európskym poskytovateľom online služieb v tretích krajinách je prekážkou obchodu; vyzýva Komisiu a Radu, aby do všetkých budúcich obchodných dohôd začlenili

ochranný mechanizmus, najmä do dohôd, ktoré obsahujú ustanovenia s dosahom na online služby a online spoločenstvá používateľov, ktorí si vymieňajú informácie, s cieľom zabezpečiť, aby tretie strany od spoločností EÚ pôsobiacich v informačných a komunikačných technológiách nevyžadovali, aby obmedzovali prístup k webovým stránkam, odstraňovali obsah vytvorený užívateľmi alebo poskytovali osobné informácie, napr. osobné IP adresy, spôsobom, ktorý je v rozpore so základnými právami a slobodami; ďalej vyzýva Radu a Komisiu, aby vypracovali stratégiu, ako napadnúť opatrenia tretích krajín, ktoré obmedzujú podnikom EÚ prístup k svetovým online trhom;

12. zdôrazňuje potrebu prísnejších kontrol dodávateľského reťazca, spolu s režimami zodpovednosti podnikov i transparentných mechanizmov pri obchodovaní s výrobkami – od základného tovaru a vybavenia po mobilné zariadenia – a so službami, ktoré môžu byť zneužitú na obmedzovanie ľudských práv a digitálnej slobody; považuje výrobky a služby v oblasti technológie na rušenie a zachytávanie obsahu za predmety „jednorazového použitia“, ktorých vývoz by mal byť podmienený predchádzajúcim schválením; naliehavo žiada Komisiu, aby predložila nový návrh regulačného rámca o vývoze tovaru s dvojakým použitím, v ktorom sa bude zaoberať vývozom potenciálne škodlivého vývozu tovaru a služieb v oblasti informačných a komunikačných technológií do tretích krajín a v ktorom sa bude predpokladať koordinačná a monitorovacia úloha Komisie;
13. je presvedčený, že spoločnosti by mali navrhnúť a zaviesť obchodné postupy, ktoré budú sledovať možný dosah nových výrobkov informačných a komunikačných technológií na ľudské práva, a to i vo fáze výskumu a vývoja, s cieľom zabezpečiť, aby nevznikla spoluúčasť pri možnom porušovaní ľudských práv v tretích krajinách; vyzýva Komisiu, aby poskytla spoločnostiam EÚ širokú škálu informácií s cieľom zabezpečiť správnu rovnováhu medzi obchodnými záujmami a sociálnou zodpovednosťou podnikov.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	18.9.2012
Výsledok záverečného hlasovania:	+: 25 -: 4 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	William (The Earl of) Dartmouth, Nora Berra, David Campbell Bannerman, María Auxiliadora Correa Zamora, Christofer Fjellner, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, David Martin, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Paweł Zalewski
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Amelia Andersdotter, George Sabin Cutaş, Syed Kamall, Marietje Schaake, Jarosław Leszek Wałęsa, Pablo Zalba Bidegain
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Emilio Menéndez del Valle, Raimon Obiols

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	6.11.2012
Výsledok záverečného hlasovania:	+: 57 -: 0 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pino Arlacchi, Franziska Katharina Brantner, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Tarja Cronberg, Mário David, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Mario Mauro, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Justas Vincas Paleckis, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Marek Siwiec, Laurence J.A.J. Stassen, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Boris Zala, Karim Zéríbi
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Laima Liucija Andrikiienė, Marije Cornelissen, Véronique De Keyser, Metin Kazak, Norbert Neuser, Marietje Schaake, Alf Svensson, László Tókéš, Ivo Vajgl, Alejo Vidal-Quadras
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Leonidas Donskis, Jolanta Emilia Hibner, Karin Kadenbach, Rui Tavares, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Peter Šťastný